BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
VỤ KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ TỰ NHIÊN

CHÍNH SÁCH KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ THÚC ĐẨY LIÊM CHÍNH KHOA HỌC TẠI VIỆT NAM

Hà Nội, tháng 11 năm 2026

NỘI DUNG TRÌNH BÀY

1. Bối cảnh và yêu cầu

2. Nội dung cơ bản

3. Các lưu ý

4. Định hướng hoàn thiện trong thời gian tới

1. BỐI CẢNH VÀ YÊU CẦU

- Liêm chính khoa học và đạo đức nghề nghiệp là chuẩn mực chung của khoa học hiện đại, là yếu tố cốt lõi bảo đảm sự phát triển của lành mạnh, uy tín của khoa học và người làm khoa học
- Được quy định trong Luật Khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo và các Nghị định của Chính phủ

→ Nhiều tổ chức quốc tế và quốc gia ban hành các bộ quy tắc ứng xử

→ Lần đầu tiên Việt Nam quy định tại Luật.

2. NỘI DUNG CƠ BẢN

Liêm chính Khoa học

- **Trung thực:** Đảm bảo độ tin cậy của dữ liệu nghiên cứu.
- **Khách quan, minh bạch:** Tránh các thiên kiến cá nhân.
- **Tôn trọng sở hữu trí tuệ:** Ghi nhận đóng góp thực tế.
- **Trách nhiệm giải trình:** Chịu trách nhiệm trước cộng đồng.

Đạo đức Nghề nghiệp

- **Tuân thủ pháp luật:** Đi đôi với tôn trọng đối tượng nghiên cứu.
- **Bảo vệ quyền riêng tư:** Giữ kín dữ liệu nhạy cảm.
- **Tránh lạm dụng:** Không lạm dụng tài nguyên nghiên cứu.
- **Xung đột lợi ích:** Công khai và xử lý minh bạch.

Chu trình áp dụng

- Đề xuất tài trợ & tuyển chọn nhiệm vụ.
- Thực hiện nghiên cứu & viết báo cáo, công bố.
- Sử dụng Trí tuệ nhân tạo (AI) có trách nhiệm.
- Hợp tác học thuật & hợp tác quốc tế.

2. NỘI DUNG CƠ BẢN

Các hành vi vi phạm

- **Ngụy tạo, giả mạo:** Tự tạo ra hoặc bóp méo dữ liệu nghiên cứu.
- **Đạo văn:** Chiếm đoạt ý tưởng, kết quả mà không trích dẫn đúng.
- **Sai lệch quyền tác giả:** Ghi tên hoặc loại bỏ tác giả không đúng.
- **Can thiệp đánh giá:** Tác động trái phép vào phản biện học thuật.
- **Vi phạm đạo đức:** Che giấu rủi ro, sử dụng sai mục đích kinh phí.

Biện pháp phòng ngừa

- **Ý thức cá nhân:** Tự giác tuân thủ chuẩn mực liêm chính.
- **Vai trò người đứng đầu:** Tổ chức KH&CN xây dựng quy tắc nội bộ.
- **Giám sát cơ sở:** Phát huy bộ phận quản lý khoa học công nghệ.
- **Trách nhiệm hội đồng:** Chuyên gia đánh giá độc lập, khách quan.
- **Tổ chức đào tạo:** Phổ biến, tập huấn thường niên cho nghiên cứu sinh.

2. NỘI DUNG CƠ BẢN

CƠ QUAN TÀI TRỢ KINH PHÍ, TỔ CHỨC KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

1. Ban hành Quy tắc về liêm chính khoa học và đạo đức nghề nghiệp;

2. Tổ chức thực hiện; kiểm tra việc tuân thủ Quy tắc;

3. Thiết lập cơ chế rà soát nội bộ về dữ liệu, tác giả, trích dẫn, bảo mật dữ liệu, lưu trữ hồ sơ nghiên cứu;

4. Tiếp nhận thông tin về vi phạm; tiến hành xác minh; kết luận và xử lý đối với hành vi vi phạm (thời hiệu xử lý và chế tài cụ thể đối với cá nhân có hành vi vi phạm);

5. Cập nhật thông tin đối với các hành vi vi phạm quy định lên Nền tảng số quản lý KH,CN&ĐMST quốc gia.

2. NỘI DUNG CƠ BẢN

CÁ NHÂN THAM GIA THỰC HIỆN NHIỆM VỤ KH,CN&ĐMST

1. Tuân thủ đầy đủ Quy tắc về liêm chính khoa học và đạo đức nghề nghiệp;

2. Lập, lưu giữ và cung cấp trung thực hồ sơ nghiên cứu, dữ liệu gốc, nhật ký nghiên cứu, tài liệu chứng minh quy trình nghiên cứu;

3. Chủ động khai báo xung đột lợi ích, nguồn tài trợ, việc sử dụng công cụ trí tuệ nhân tạo hỗ trợ trong quá trình nghiên cứu khoa học.

2. NỘI DUNG CƠ BẢN

TỔ CHỨC CHỦ TRÌ, CHỦ NHIỆM NHIỆM VỤ, TRƯỞNG NHÓM NC

1. Tổ chức phổ biến, quán triệt, hướng dẫn Quy tắc; thực hiện việc phòng ngừa vi phạm;

2. Lưu trữ dữ liệu gốc, dữ liệu đã xử lý và các tài liệu nghiên cứu;

3. Thiết lập cơ chế rà soát nội bộ về dữ liệu, tác giả, trích dẫn, đồng thuận tham gia nghiên cứu;

4. Khi phát hiện hành vi vi phạm liêm chính khoa học và đạo đức nghề nghiệp phải kịp thời chấm dứt hành vi vi phạm, tiến hành các biện pháp khắc phục phù hợp và báo cáo ngay với cơ quan tài trợ, tổ chức khoa học và công nghệ hoặc cơ quan có thẩm quyền.

2. NỘI DUNG CƠ BẢN

BỘ PHẬN QUẢN LÝ KHOA HỌC

1. Chủ trì tham mưu ban hành, cập nhật, hướng dẫn thực hiện Quy tắc về liêm chính khoa học và đạo đức nghề nghiệp trong nghiên cứu.

2. Thực hiện các biện pháp phòng ngừa vi phạm. Kịp thời tiếp nhận, xử lý ban đầu khi có dấu hiệu vi phạm, báo cáo cơ quan, tổ chức.

3. Không gây cản trở, định hướng hoặc can thiệp trái quy định vào hoạt động tư vấn, phản biện, xét duyệt, đánh giá nhiệm vụ khoa học và công nghệ do mình quản lý.

4. Bảo mật thông tin về người phản ánh, tố cáo và thông tin về người bị xem xét, xác minh.

2. NỘI DUNG CƠ BẢN

THÀNH VIÊN HỘI ĐỒNG, CHUYÊN GIA TƯ VẤN, PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ

1. Thực hiện đánh giá độc lập, khách quan, trung thực;
2. Từ chối tham gia nếu có xung đột lợi ích;
3. Bảo mật toàn bộ hồ sơ, dữ liệu, bản thảo, ý tưởng nghiên cứu;
4. Không sử dụng thông tin chưa công bố cho nghiên cứu, giảng dạy, tư vấn, đăng ký quyền sở hữu trí tuệ hoặc mục đích cá nhân khác;
5. Không gây cản trở, định hướng hoặc can thiệp trái quy định vào hoạt động tư vấn, phản biện, xét duyệt, đánh giá;
6. Khi phát hiện hành vi vi phạm liêm chính khoa học và đạo đức nghề nghiệp, phải kịp thời báo cáo với cơ quan, tổ chức có thẩm quyền.

3. KHÓ KHĂN, THÁCH THỨC

1. Nhận thức về tầm quan trọng của việc bảo đảm liêm chính khoa học và đạo đức nghiên cứu;

2. Thiếu kinh nghiệm và lúng túng trong tiếp nhận thông tin và xử lý vi phạm;

3. Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo;

4. Yêu cầu hội nhập quốc tế;

5. Vai trò của cơ quan, tổ chức và sự can thiệp, xử lý của Nhà nước.

4. ĐỊNH HƯỚNG HOÀN THIỆN TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Tiếp tục tuyên truyền, phổ biến nâng cao ý thức tuân thủ liêm chính trong cộng đồng khoa học;

2. Nghiên cứu, cập nhật kinh nghiệm quốc tế và thực tiễn trong nước để hoàn thiện quy định pháp luật;

3. Xử lý nghiêm các hành vi vi phạm liêm chính khoa học và đạo đức nghề nghiệp để tạo sự chuyển biến trong nhận thức và hành động.

XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!